

กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล : ศึกษากรณี
ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผย

เจษฎา ชมภูจันทร์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยพายัพ

เมษายน 2556

ชื่อเรื่อง: กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล: ศึกษากรณี
ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผย

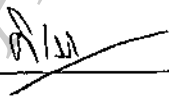
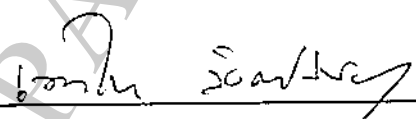
ผู้จัดทำ: เจษฎา ชมภูจันทร์
หลักสูตร: นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์

วันที่อนุมัติ: 28 เมษายน 2556

สถาบัน: มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

1.
_____ ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวานิชย์)
2.
_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศัญลักษณ์ ปิ๋ววัฒนลิขิต)
3.
_____ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ดิเรก ควรสมาคม)
4.
_____ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตไท ลังการ์พินธุ์)

สงวนลิขสิทธิ์ © เฉลิมลา ชมภูจันทร์
มหาวิทยาลัยพายัพ, 2556

กิตติกรรมการประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากหลายๆ ท่าน ซึ่งขอกล่าวนามเพื่อเป็นประกาศเกียรติคุณดังนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ประธาน วัฒนวาทินชัย ได้ให้ความเมตตากรุณารับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และท่านยังช่วยหาบทความภาษาอังกฤษ เพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับใช้ในด้านข้อมูลของผู้เขียน รวมทั้งชี้แนะแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตไท ลังการพิณรุฑ์ ซึ่งให้ความกรุณารับเป็นที่ปรึกษา และแนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาสิทธิ์ ปัญวัฒน์ลิขิต คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ ที่ให้โอกาสในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และกรุณารับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งแนะแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อการจัดทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดิเรก ครอบสมมาคม ซึ่งให้ความกรุณารับเป็นคณะกรรมการและแนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงการตรวจทานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อย่างไม่มีข้อบกพร่อง ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สุชาติดา รัตนพิบูลย์ ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อแนะนำเอกสารที่ควรใช้ประกอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ธัชพงษ์ วงศ์เหรียญทอง และคณาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ แก่ผู้เขียน รวมถึงกำลังใจดี ๆ ที่มอบให้กับผู้เขียน ทั้งในระดับบัณฑิต และมหาบัณฑิต

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี นายกเทศบาลตำบลตลาดขวัญ จังหวัดเชียงใหม่ นางสาวอิสริยา อมรชัยสว่างแจ้ง นิติกร และพี่ๆ น้องๆ พนักงานเทศบาลตำบลตลาดขวัญทุกท่าน ที่เข้าใจ และให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ให้แก่ผู้เขียน

ที่ลำคัญขอกราบขอบพระคุณบิดา และมารดา สำหรับกำลังใจ และเป็นผู้อยู่เบื้องหลังเป็นเหมือนแรงผลักดันให้กับผู้เขียน รวมถึงการสนับสนุนในทุกๆ เรื่อง เพื่อให้ผู้เขียนได้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งเพื่อน ๆ นักศึกษาปริญญาโท คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ รหัส 51 ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลืออันดีเสมอมา ผู้เขียนขอขอบคุณครับ

เจษฎา ขมภูจันทร์

ชื่อเรื่อง: กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล : ศึกษากรณี
ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผย

ผู้จัดทำ: นายเจษฎา ชมภูจันทร์

ชื่อปริญญา: นิติศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขตไท ลिंगาร์พินธุ์

วันที่อนุมัติผลงาน: 28 เมษายน 2556

สถาบันการศึกษา: มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่ ประเทศไทย

จำนวนหน้า: 88

คำสำคัญ: คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้
เปิดเผย

บทคัดย่อ

ปัจจุบันที่ข้อมูลข่าวสารนับเป็นสิ่งมีค่าแม้ในประเทศไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่ควบคุมเกี่ยวกับข้อมูลโดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคล แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทั้งระบบโดยกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันที่สำคัญที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล คือพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 แต่พระราชบัญญัตินี้ครอบคลุมเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในครอบครองของหน่วยงานของรัฐเท่านั้นแม้จะมีกฎหมายบางฉบับที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในครอบครองของเอกชนแต่ก็ไม่ครอบคลุมทั้งหมด เช่นข้อมูลส่วนบุคคลที่อยู่ในการครอบครองของสถาบันการเงินอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545

สิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิในความเป็นส่วนตัวถือเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ซึ่งในสังคมยุคปัจจุบันได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล รวมถึงสิทธิในความเป็นส่วนตัวในด้านข้อมูลส่วนบุคคลด้วย เนื่องจากสิทธิในความเป็นส่วนตัวเป็นสิทธิประเภทหนึ่งที่รวมอยู่ในสิทธิส่วนบุคคล และสิทธิในความเป็นส่วนตัวยังสามารถแยกย่อยออกไปได้อีกมากมายสำหรับภาคเอกชนนั้นมีการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่ติดต่อกับองค์กรหรือหน่วยงานเป็นประจำ หากการจัดเก็บนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ขององค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆก็ยังไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่บุคคลอื่นแต่สภาพความเป็นจริงในปัจจุบันหาได้เป็นเช่นนั้น

การให้ความสำคัญแก่การคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล โดยเฉพาะสิทธิในความเป็นส่วนตัวในด้านข้อมูลส่วนบุคคล เหตุผลที่สำคัญประการหนึ่ง คือ เราต้องยอมรับว่าการที่เทคโนโลยีพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทำให้การติดต่อสื่อสารในด้านต่างๆ สามารถกระทำได้อย่างง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีผลต่อการถ่ายโอนข้อมูลหรือแม้แต่การดึงข้อมูลจากฐานข้อมูลที่มีอยู่ในระบบต่างๆ อันมีผลทำให้การถ่ายโอนหรือส่งต่อข้อมูลส่วนบุคคลกระทำได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ปัจจุบันได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. เพื่อคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในส่วนของเอกชน แต่อย่างไรก็ตาม ร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวมิได้กล่าวถึง ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผยเป็นการเฉพาะ ดังนั้นควรกำหนดลักษณะและประเภทของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล โดยจำแนกให้เห็นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดให้มีข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลประเภทที่อ่อนไหว (Sensitive Data) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานสามารถวางแผนปฏิบัติในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะข้อมูล อันจะทำให้การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Title: Data Protection Law : Study of Sensitive
Personal Data
Researcher: Jesda Chompuchan
Degree: Master of Law
Advisor: Assistant Professor Dr.Khettai
Langkarpint,Ph.D.
Approval Date: 28 April 2013
Institution: Payap University, Chiang Mai, Thailand
Number of page: 88
Keyword: Data Protection / Sensitive Personal Data

ABSTRACT

Currently, the information is valuable. In Thailand, there is the law for controlling the information, especially personal information. However, it is not covered with the whole system, and personal information protection is important. Now, there is the Official Information Act. But, this Act covers only such personal information in the possession of individuals. Despite some laws protect the personal information in the whole private possession, such as the personal information in the possession of a financial institution under the Credit Information Business Act B.E. 2545.

The private right or the right to privacy is a basic human right. At present, it focuses on the protection of the private right, including the right of the personal information. As the right to privacy is one type of the private right, and the right to privacy can have many subsidiaries for collecting the personal information of the person who contacts with organizations or agencies on a regular basis. If the benefit allocation of the organizations or agencies does not make trouble for others, but today it is not like that.

It focuses on the protection of the private right, especially the right of the personal information. One important reason is that we have to accept that the technology is fast, therefore it makes the communication in various fields to be easier

and more convenient. The data transfer or data extraction from databases in various systems will make the transmission of personal information more easily and quickly.

Currently, the Personal Information Protection Bill, B.E.... is proposed, it is the personal information in the private sector. However, the above bill focuses on not to disclose the personal information specifically. Therefore, it should specify the features and the type of personal information by classifying it clearly, especially the specification of the sensitive data for government officials and agencies could set guidelines on the personal information appropriately to the data features. It would make the protection of rights and freedoms more efficiently.

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
1.3 สมมติฐานของการศึกษา	5
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	5
1.5 วิธีการศึกษา	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	7
2.1 สิทธิมนุษยชน	7
2.2 สิทธิความเป็นส่วนตัว	11
2.3 ข้อมูลส่วนบุคคล	16
2.3.1 ความหมายตามที่ปรากฏในแนวคำพิพากษาศาลฎีกา	16
2.3.2 ความหมายตามที่ปรากฏในกฎหมายต่างประเทศ	20
2.3.3 ประเภทและองค์ประกอบของข้อมูลส่วนบุคคล	21
2.4 พัฒนาการของกฎหมายทั้งต่างประเทศและไทย	23
2.4.1 พัฒนาการในประเทศไทย	24
2.4.2 พัฒนาการในต่างประเทศ	27
บทที่ 3 กฎหมายไทยและกฎหมายประเทศอื่น	37
3.1 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหราชอาณาจักร	38
3.1.1 การบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	38
3.1.2 การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	39

3.1.3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลข่าวสาร (Right to Data Owners)	39
3.1.4 หลักการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (Terms of Data Protection)	40
3.1.5 เงื่อนไขที่เกี่ยวกับหลักการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล	41
3.1.6 การยินยอม	41
3.1.7 ข้อยกเว้น	42
3.1.8 การละเมิด	43
3.1.9 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร	44
3.1.10 ข้อบังคับ	44
3.1.11 กระบวนการการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	45
3.1.12 วิธีการร้องขอเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานรัฐ	47
3.1.13 การตอบกลับคำร้องขอความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	49
3.1.14 การถูกเฝ้าติดตามในขณะที่ทำงาน (สิทธิของลูกค้า)	50
3.2 กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป	55
3.2.1 กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	55
3.2.2 สาระสำคัญของกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (Data Protection Directive)	57
3.2.3 หลักการประมวลผลข้อมูล	59
3.2.3.1 ความโปร่งใส	59
3.2.3.2 วัตถุประสงค์ตามที่กำหนด	60
3.2.3.3 การประมวลผลตามความจำเป็น	60
3.2.4 การส่งถ่ายข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่กลุ่มประเทศที่สาม	61
3.2.5 การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติของหน่วยงานรัฐ	62
บทที่ 4 วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผย	65
4.1 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามกฎหมายไทย	67
4.1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	67
4.1.2 พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540	67
4.1.3 พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545	69
4.1.4 ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.	71
4.2 วิเคราะห์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ให้เปิดเผย	74
4.2.1 ปัญหาข้อจำกัดของการให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	75

4.2.2 ปัญหาหน่วยงานของรัฐมีอำนาจอย่างกว้างขวางในการขอประมวลผล จากการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานเอกชน	76
4.2.3 ปัญหาการประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลขององค์กรหรือหน่วยงานเอกชนที่อยู่ ภายใต้บังคับของกฎหมาย	78
4.2.4 ปัญหาการกำหนดขอบเขตและระบุประเภทของข้อมูลส่วนบุคคล	79
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	82
5.1 บทสรุป	82
5.2 ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ...	96
ภาคผนวก ข. Data Protection Act 1998	115
ภาคผนวก ค. Data Protection Directive	122
ประวัติผู้เขียน	130